

Verksamhetsplan 2019–2021

Litteraturvetenskap
Institutionen för kultur och
estetik

Stockholms
universitet

Sammanfattning	1
Grundutbildning.....	1
Studenter	2
Forskarutbildning.....	3
Forskning	3
Anställda	4
Samarbete, samverkan och internationalisering.....	5
Infrastruktur och arbetsmiljö.....	5
Ekonomi	6

Sammanfattning

Litteraturvetenskap är det största ämnet inom Institutionen för kultur och estetik (IKE) sett både till antalet anställda och antalet studerande. I ämnet litteraturvetenskap ges kurser på samtliga nivåer, såväl som fristående kurser, samt en rad kurser inom ramen för lärarprogram inom ämnena svenska och svenska som andraspråk. Mål för undervisningen på grund- och avancerad nivå, samt lärarutbildningen, är att fortsatt bedriva undervisning med hög kvalitet och att aktivt arbeta med studentrekrytering.

Forskarutbildningsmiljön i litteraturvetenskap tillhör de största i landet. Litteraturforskning är sedan 2015 och fram till 2021 ett av den humanistiska fakultetens ledande forskningsområden, och ämnet intar här en central plats. Ett mål är att på ett genomtänkt sätt använda dessa medel i avsikt att utveckla miljöer att arbeta vidare med efter att tilldelningen upphör.

Grundutbildning

Arbetet med kursutveckling pågår kontinuerligt. Först på tur är grundkursen i litteraturvetenskap som vi arbetar med att ge en ny utformning, med målet att den ska börja ges HT20. Därefter kommer Litteraturvetenskap II och Litteraturvetenskap kandidatkurs att ses över, inklusive möjligheten att starta ett kandidatprogram i litteraturvetenskap. Ett mål under 2019 är därför att söka strategiska medel för att arbeta med grundutbildningen i litteraturvetenskap.

Under 2018 har en ny utbildningsplan för masterprogrammet i litteraturvetenskap tagits fram i förstärkt och förnyat samarbete med Engelska institutionen, Institutionen för slaviska och baltiska språk, finska, nederländska och tyska samt Romanska och klassiska institutionen. Samtidigt har flera kurser inom programmet reviderats och en ny gemensam seminariekurs utarbetats i avsikt att erbjuda en stabil och stimulerande seminariemiljö. Ett samarbete med Historiska institutionen om kursen Förlagskunskap har därtill inletts, tänkt att ingå i en ny studiegång inom masterprogrammet.

Målsättningen är att med dessa förändringar öka tillströmningen och genomströmningen av såväl nationella som internationella studenter på avancerad nivå. Mål för det fortsatta arbetet är också att utarbeta flera nya kurser på avancerad nivå, såväl läskurser som lärarledda kurser.

Hösten 2017 infördes nya studiegångar för de olika lärarprogrammen. Inom Grundlärarprogrammet kommer våra delkurser framöver att ges i närmare samarbete med Institutionen för språkdidaktik och de revideras allteftersom de ges inom den nya strukturen.

Inför VT19 kommer ”Barnlitteratur för yngre åldrar” att genomgå omfattande uppdateringar och inför HT19 kommer även ”Barnlitteratur för mellanåren” att ses över.

Läsåret 2018/19 har IKE tilldelats medel för utvecklingsprojektet ”Kvalitativ undervisning i litteraturvetenskap” från Humanistiska fakulteten. Projektet syftar till att utveckla progressionen inom Ämneslärarprogrammet i svenska och därigenom höja utbildningens kvalitet. Det kommer att fokusera på tre områden: en översyn av kursplaner och betygskriterier, en genomgång av delkursernas examinationer och framtagandet av en studiehandledning. Särskilt fokus kommer att riktas mot den första delkursen i litteraturvetenskap, ”Litteraturvetenskapens grunder”.

Föreslagna åtgärder kommer att börja implementeras HT19 på första kursen i svenskämnet och därefter på följande kurser under de kommande terminerna. Satsningen på mindre studentgrupper under framför allt Ämneslärarprogrammets första termin har fallit väl ut och kommer att fortsätta de närmaste åren, under förutsättning att ekonomin tillåter det.

Under 2019 inleds insatser för att förbättra samordningen inom lärarutbildningen, både inom ämnet och i relation till övriga medverkande institutioner. Till HT19 återinförs läsårsintroduktioner för samtliga lärare som undervisar inom Ämneslärarprogrammet i svenska. Från och med 2019 kommer studierektor för lärarutbildning inför kursstart att anordna samordningsmöten för kursansvariga för föregående och kommande termins delkurser inom lärarutbildningen. Avsikten är att skapa större kontinuitet i kursutvecklingsarbetet och bättre kunna tillvarata lärarnas erfarenheter och kunskap om delkurserna.

En målsättning för det vidare arbetet är att fortsätta med att utöka vårt åtagande inom lärarutbildningen. En sommarkurs för lärarstudenter och ämneslärarprogrammet med inriktning mot svenska som andraspråk innebär potentiella möjligheter att göra detta.

Under VT18 har Grundlärarprogrammet och HT18 Ämneslärarprogrammet utvärderats av UKÄ. Vi kommer att fortsätta utvecklingsarbetet av våra delkurser med utgångspunkt i självvärderingens slutsatser och UKÄ:s omdömen.

Studenter

Studievägledaren i litteraturvetenskap ordnar i nära samarbete med övriga studievägledare vid institutionen flera studiesociala aktiviteter varje termin. Exempel på sådana är julfika, humanistdagen och liveinspelning av Bildningspodden.

Institutionen har under 2018 åter fått ett aktivt studentråd med representanter från ämnet. Dessa kommer att bland annat genom deltagande i Litteraturvetenskapliga rådets sammanträden, kunna påverka utvecklingen av kurser och studiesociala aktiviteter inom ämnet.

Vid sidan av IKE:s doktorandråd har doktoranderna i litteraturvetenskap under HT18 tagit initiativ till ett forum enbart för doktoranderna inom ämnet.

En målsättning är att fortsätta att arbeta med rutinerna för kursvärderingarna och återkoppling till studenterna, och samtidigt nå en hög svarsfrekvens. På sikt är målet att kursvärderingarna ska kunna göras digitalt.

Mål för 2019 är därtill att utarbeta rutiner och nätverk för kontakter med gymnasieskolor i rekryteringssyfte, vilket även omfattar breddad rekrytering.

Forskarutbildning

Under VT18 har ett arbete med en självvärdering av forskarutbildningen pågått och UKÄ:s slutgiltiga besked väntas komma i februari 2019. En målsättning för det fortsatta arbetet är att utveckla forskarutbildningen med utgångspunkt i den översyn som självvärderingen inneburit.

Samtidigt fortfar arbetet med kursutveckling kontinuerligt. I samarbete med de andra ämnena på IKE pågår ett arbete med att utveckla den allmänna studieplanen för forskarutbildningen i avsikt att fortsatt säkerställa en hög kvalitet i utbildningen, och minska skillnaderna i arbetssätt och rutiner inom respektive ämnen.

Doktoranderna deltar regelbundet i tematiska studier och fristående kurser som Humanistiska fakulteten erbjuder på forskarnivå. Kurserna ger möjlighet till tvärvetenskapliga och interdisciplinära samarbeten, och erbjuder doktoranderna en större forskningsgemenskap.

En ny teori- och metodkurs i litteraturvetenskap kommer att introduceras under 2019, liksom nya kurser på avancerad nivå. En målsättning är att fortsatt verka för institutionsgemensamma aktiviteter inom forskarutbildningen, som serien tvärvetenskapliga ”klassikerkurser”. Ett mål är också att via satsningen på Litteraturforskning som ledande forskningsområde anknyta till andra forskningsmiljöer vid Stockholms universitet, samt att stärka nationellt samarbete med andra institutioner och forskningsmiljöer i landet.

Forskning

Litteraturforskning är ett av fakultetens ledande forskningsområden där litteraturvetenskap har en central roll. Gemensamma profilmråden är Barn- och ungdomslitteratur, Litteraturvetenskaplig teori, Medieforskning, Världslitteratur samt Äldre litteratur, vilka har stärkts och utvecklats genom gästforskare, konferenser, symposier, workshops och seminarier. Nya profiler som populärkultur och miljöhumaniora har tillkommit.

Litteraturvetenskap som ledande område innebär stärkta ekonomiska resurser som används till utlysningar varje vår och höst inom tre områden: 1) inbjudan av gästforskare; 2) anordnande av konferenser, symposier och workshoppas; 3) forskningsresor och publiceringskostnader. Medel för språkgranskning kan sökas löpande. Till dessa utlysningar kommer en forskarmånad, en årlig summa som (efter beslut i IKE:s styrelse) tilldelas varje institution för kortare forskningsperioder, vanligtvis en månad. Huvudsyftet är att möjliggöra för nydisputerade och lektorer med stor undervisningsbörda att sammanställa en projektansökan, alternativt färdigställa artikel eller monografi för publicering.

Inom området påbörjades HT18 arbetet med en gemensam internationell konferens 2020, ”Revolutions in Reading: Literary Practice in Transition”. Konferensen är tänkt att fungera som

en avslutning på litteraturområdets forskningsperiod som ledande forskningsområde, samtidigt som den gemensamma miljön stärks med sikte på en ny period som ledande område.

En central målsättning för ämnet litteraturvetenskap under perioden 2019–2021 är att använda medlen för ledande området på ett strategiskt genomtänkt sätt, med avsikt att inför framtiden bygga upp forskningsmiljöer att arbeta vidare med, och med program- eller projektansökningar som mål.

Forskarutbildningsämnena litteraturvetenskap, idéhistoria, konstvetenskap, musikvetenskap och teatervetenskap har vidare inom IKE upprättat gemensamma ”tvärområden”: Genus, Historiografi, Medialitet, Performativitet och Portal 1700. Ett nytt tvärområde, populärkultur, är under utarbetande.

En målsättning är att fortsätta att utveckla detta samarbete med gemensamma tvärområden och med kontinuerliga forskningsaktiviteter, att bjuda in gästforskare, arrangera konferenser och workshops med program eller projektansökningar som mål. I detta ingår även att fortsätta granska projekt- och programansökningar inom Tvärseminariet.

Institutionen för kultur och estetik är landets centrum för forskning om barn- och ungdomslitteratur, och inriktningen har sedan 2018 en ny professor. Verksamheten inom barnlitteraturforskningen präglas av täta externa samarbeten i form av nordiska samt internationella gästföreläsare, samt internationella workshops och konferenser, liksom inom ramen för en månatlig seminarieserie. Institutionen är med som organisatör för en internationell barnlitterär konferens som anordnas i Stockholm i augusti 2019 inom det ledande internationella nätverket inom barnlitteraturforskning, International Research Society for Children’s Literature, med ca 450 deltagare.

Bland andra seminarieserier i ämnet kan nämnas äldretextseminariet som firar 20-årsjubileum i maj 2019 med ett heldagssymposium som ägnas nya perspektiv på receptionsforskning med inbjudna talare. Även detta seminarium utgör med sina tre träffar per termin i Biblioteket i Humanistvillan en ämnesöverskridande träffpunkt vid SU. För de kommande åren är målet att engagera fler doktorander och postdok-forskare som deltagare.

Anställda

Under 2019 kommer två lektorer att gå i pension och två nya lektorer kommer att rekryteras, den ena med inriktning på barn- och ungdomslitteratur. En biträdande lektor kommer även att påbörja sin anställning. Samtidigt förväntas ett par tjänstlediga lektorer att återkomma i tjänst. Nya ledningsuppdrag, eventuell tilldelning av forskningsanslag, samt variationer i antal sökande till våra kurser i litteraturvetenskap, bidrar till att göra behoven av rekrytering svåra att överblicka.

Målet är därför att under 2019, och senast 2020, se över behovet av rekrytering av personal vad gäller undervisning och forskning. Ett annat mål är att, som brukligt, utlysa två nya doktorandanställningar i litteraturvetenskap varje år.

Samarbete, samverkan och internationalisering

Under 2018 har byggandet av Accelerator påbörjats i anslutning till IKE:s lokaler och ska öppna i fysisk form 2019. Verksamheten riktar sig till såväl allmänheten, som studenter och forskare vid SU, med syftet att skapa en publik mötesarena för konst, vetenskap och samhällsfrågor. En viktig del är samverkan med mångvetenskapliga forskargrupper som bjuds in att reflektera över utställningsprocessen, medverkande konstnärer och konsten. I dessa forskargrupper ingår forskare i litteraturvetenskap. Ett mål för ämnet är att fortsatt ta aktiv del i de möjligheter till samverkan som Accelerator erbjuder.

Allmänheten bjuds också in till öppna föreläsningar vid IKE. Samverkan sker därtill genom att forskare i litteraturvetenskap regelbundet anlitas som föreläsare i olika sammanhang även utanför universitetet och medverkar i olika medier som experter, till exempel i Humanistiska fakultetens podcast Bildningspodden.

Ämnet planerar att från HT18 ge en kurs på engelska som primärt riktar sig till Erasmus-studenter, men som kan vara öppen även för andra studenter: ”Introduction to Swedish Literature” (7.5 hp). Ett mål för det fortsatta arbetet är att ta fram fler kurser på engelska, såväl på grundnivå som på avancerad nivå. Ett annat är att arbeta mer aktivt med att informera studenterna om möjligheten att studera utomlands som en del i utbildningen, framför allt inom masterprogrammet.

Intentionen finns också att stärka forskningsnätverk mellan andra forskningsmiljöer såväl nationellt som internationellt. Det gäller ökad samverkan internationellt genom organisation av konferenser/symposier, deltagande i konferenser, forskningsutbyten samt publiceringar internationellt. Ett mål är därtill att integrera gästforskare, symposier och workshops finansierade av det ledande området i forskarutbildningen.

Samtidigt som litteraturvetenskapen tagit emot många framstående forskare som gäster, har ämnet eftersträvat att skicka doktorander till utländska lärosäten för en eller två terminers studier. Målsättningen är att doktoranderna tidigt ska informeras om möjligheten till utlandsstudier och att tillsammans med handledaren planera för denna.

Infrastruktur och arbetsmiljö

Sjukskrivningar på grund av stress är ett arbetsmiljöproblem och HT18 inleddes därför med en upptakt som bland annat berörde stresshantering. Sociala kontaktytor är en viktig del i det förebyggande arbetet, varför ett mål är att på olika sätt främja sådana. Upptakten i sig var ett inledande initiativ. Ett annat är att de för IKE gemensamma terminsavslutningarna varvas med aktiviteter enbart för ämnet.

Lärare, forskare och doktorander i litteraturvetenskap har sedan sammanslagningen till IKE 2015 sina arbetsrum i olika delar av Manne Siegbahn-husen. Fördelen är kontakterna med medarbetare i andra ämnen, medan nackdelen är färre informella, sociala kontaktytor inom

ämnet. Ett mål vore att i samband med nya omflyttningar, sträva efter att i större utsträckning hålla samman ämnet. Samtidigt är ett övergripande mål 2019–2021 att skapa strategier för arbetet med stress och sjukskrivningar.

Eftersom ämnet är del av en förhållandevis ny institutionsbildning finns också behov av att se över funktioner som ämnesansvar, forskningsansvar, studierektorer, liksom de olika mötesfora som finns i ämnet: ämnesråd, handledarkollegium, forskningskollegium, professorsråd, för att säkerställa att de anställda har inflytande över och kan påverka sin arbetssituation, samtidigt som ledningsfunktioner kan utövas effektivt.

Ekonomi

Ett underskott är budgeterat för 2018 och det gäller att få ekonomin i balans under 2019. Under 2018 har söktrycket till grundkursen i litteraturvetenskap på heltid minskat, samtidigt som antalet sökande till samma kurs på halvfart, kvällstid, har ökat. Antalet studenter på lärarutbildningen är konstant.

Målsättningen är att verka aktivt för att öka antalet registrerade studenter och därtill att fortsätta att på grundnivå erbjuda kvällskurser på halvfart. Vi kommer att fortsätta att anpassa antalet grupper efter antalet studenter på grundutbildningen och att sträva efter god kunskap om ekonomin för att göra riktade insatser. Ett mål är att främja forskningsansökningar som kan leda till större forskningsprojekt.